

prostředek, univerzita, vydavatelství, nezisková organizace, korporace nebo nadace) si přivlastní myšlenku nějakého člověka či skupiny z okraje veřejné intelektuální sféry. Následně dojde ke zkreslení této myšlenky: obsahuje sice některá původní slova, ovšem její koncepty se překrouť a použijí tak, jak to její původci neměli v úmyslu, a dojde tak k porušení jejich morálních práv. Zkreslená forma myšlenky se poté „znovu vnutí“ těm, kteří nepatřili přímo k původcům myšlenky, ale jen k jejím zastáncům či přívržencům v další generaci. Pak se myšlenka převeze, zatrativní, dostane do médií, na festivaly a do vzdělávacího prostoru. O tvůrcích původní myšlenky se přitom říká, že se mylí, a její nejnovější uživatelé je proto zcela ignorují nebo očerňují.

V posledních letech se například objevila záplava pracovníků v jasně zářivých vestách a přilbách. Původně tento oděv nosili ze zdravotních a bezpečnostních důvodů ti, kteří pracují na nebezpečných místech, například na silnicích, u strojů v továrnách či na podobných lokacích, kde je důležitá viditelnost. V únoru 2014 v tomto jasně zářivém úboru vystoupil v televizi ředitel závodu Ford v australském Geelongu a od té doby ho často nosí politici kvůli větší mediální viditelnosti. Přivlastnili si tak koncept spojovaný s dělnickou třídou. Pokud výkonný ředitel vypadá stejně jako ostatní, může být opravdu dobrý člověk. Jeden z nás!

Podobné apropriace se dopouštějí ekologičtí skeptici, kteří své anti-ekologické poselství halí do boje proti chudobě a hladu. Velmi dobrým příkladem je tvrzení, že geneticky modifikované (GM) potraviny vyřeší hlad ve světě. Jde o falešný marketing nepodložený důkazy (např. Crouch, 2001; Schmitz, 2001; Shiva, 2012; Hawthorne, 2002). Ukázalo se totiž, že takzvaná eko-

logická revoluce, jejíž zastánci slibovali zemědělskou prosperitu Indie, vedla k zemědělské katastrofě. Vandana Shiva poukazuje na to, „jak se politicky a sociálně vytvářejí podmínky pro současné vědecké podnikání, které se zřítá veškeré odpovědnosti za své selhání“ (1991, str. 23). Tvrdí také, že se z Paňdžábu, kde stálo vytvoření „ekologické revoluce“ velké úsilí, stal „region plný nespokojenosti a násilí. Místo hojnosti (tu) zůstala nemocná půda, plodiny napadené škůdci, podmačené pouště a zadlužení a nespokojení zemědělci“ (s. 19). Každý neúspěch v zemědělském podnikání a farmaceutickém průmyslu však přináší novou obchodní příležitost (Hawthorne, 2003b).

Ve feministickém hnutí je nejvýznamnějším příkladem apropriace označování prostitute za „sexuální práci“; tak o ní hovoří pasáči, zákazníci a obhájci sexuálního průmyslu, kteří podle svých slov mluví za „feministky“. Právě tato apropriace způsobuje, že prostitutky zůstávají „v horizontální poloze“⁻¹⁰, jsou vykořisťovány, očekává se od nich, že se smíří s násilím, a předstírají, že si užívají pornografické zobrazování, ve kterém se jim ubližuje a ve kterém jsou týrány.⁻¹¹

Na podobné apropriaci se často podílí i vydavatelský průmysl a decimuje tak nezávislé nakladatele, kteří vydávají knihy různých hnutí nebo jejich jménem. Ke zni-

-10

I lidskoprávní aktivista Stokeley Carmichael v roce 1964 řekl: „Jaké je postavení žen v SNCC? Ženy v SNCC leží na břiše.“ (In Hayden a King, 1965). SNCC byl Studentský koordinační výbor pro nenásilí (Student Nonviolent Coordinating Committee). Podle přímých vzpomínek mně známých členek SNCC řada žen tuto organizaci, kterou původně podporovaly, opustila.

33